

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 23. Varia scripta ultro citroque hac super re divulgata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67222)

comprehendatur: Displicuit hoc respon-
sum Senatui, qui Ecclesiæ rebus per
Patriarchæ Vicarium consignatis, illos
quantocius ex urbe discedere iussit. Hi
igitur conscensis navigiis secunda no-
ctis hora Venetias excefferunt, combu-
stis prius scriptis quamplurimis, reli-
ctisque pluribus instrumentis ad fun-
denda metalla accommodis, quæ ta-
men nequaquam, ut aurum funderent,
sed ut pileos suos seu bireta concinna-
rent, comparata fuisse, testabatur Pa-
ter Antonius Possevinus, qui etiam ar-
guebatur, quod Nuntium Apostolicum
ad deteriora consilia flectere conatus sit.
Ceteri Religiosi jam antiquitus insti-
tuti ubique Sacrum solemne templis a-
pertis peragebant, cætusque Ecclesia-
sticos pristino more celebrabant, Cle-
ricorum quoque potissimi Senatus e-
dicto obtemperabant, veriti, ne bonis
suis & patrio solo privarentur. Tantum
impedit Religionis bonum privati di-
spendii formido.

Sæc. XVII.
A. C. 1606.

§. XXIII.

*Varia scripta ultro citroque hac su-
per re divulgata.*

Fervente inter Theologos dissidio unus-
quisque, prout de Pontificiæ sen-
tentia æquitate vel injustitia judicabat,
Hist. Eccles. Tom. LIV. E cala-

*Opere del
P. Paolo
Sarpi tom. I.
pag. 79.*

Sæc. XVII. calamos suos stringere cæperat, pau-
 A. C. 1606. cosque inter Menses plusquam septua-
 ginta ejusmodi Lucubrationes prodire,

P. Gretser. præprimis vero pro tuenda Venetorum
confider. ad caussa Frater Paulus Sarpus ex Servi-
Theol. Venet. tarum Ordine Reipublicæ Theologus
 tractatum de interdicto Pauli V. evul-
 gabat, in quo se demonstrasse arbitra-
 tur, quod hoc interdictum non sit le-
 gitime promulgatum, atque ob plures
 rationes Ecclesiastici illud observare non
 teneantur, nec absque noxa observare
 valeant. Hanc in rem sequentes didu-
 cebat assertiones. I. Superioris cujus-
 cunque præceptum non promulgatum
 nec intimatum non obligat. II. Inter-
 dictum nec in urbe nec in ditione fuit
 promulgatum. III. Pontificis præcep-
 tum, ex quo scandala & status Eccle-
 siastici perturbationes exorituræ prævi-
 dentur, ab Ecclesiasticis observari ne-
 quit, etsi id præcipiatur *sub pœna excom-
 municationis latæ sententiæ*. IV. Nasce-
 rentur autem inde scandala, pericula,
 & innumerabilia mala. V. Timor ju-
 stus excusat ab obligatione cujuscunque
 legis humanæ, etiam justæ & legitimæ.
 VI. Juste autem hujus Reipublicæ sub-
 ditis timenda est jactura vitæ, bono-
 rum, carceris &c. VII. Pontificis po-
 testas præcipiendi Christianis est restricta
 ad finem publicæ utilitatis pro Ecclesia,
 & pro

& pro norma habet legem Divinam. **Sæc. XVII.**
 VIII. An potestas Pontificis sit Sacris **A. C. 1606.**
 Canonibus & Conciliis superior vel inferior, est adhuc dubium. IX. Obedientiam, quam Christiani summi Pontificis præcepto debent, non se extendit ad omnia, minus ad ea, quæ sunt contra legem Divinam, imo nequidem ad omnia, quæ legi Divinæ non adversantur, adeo, ut in multis etiam bonis rebus homo sit liber, & ad obediendum non obstrictus. X. Christianus præcepto etiam Pontificis obtemperare non tenetur, nisi prius quantum res præcepta deposcit, examinaverit, an sit conveniens, legitimum, & obligatorium, secus peccat. XI. nec excusatur ex eo, quod Pontifex asserat, suum præceptum esse justum. XII. Qui autam facto hoc examine ex seipsis decernere nequeunt, tenentur Viros doctos, probos & submissionis erga Sacram Sedem studiosos consulere. XIII. Quando Pontifex ad præceptum suum injustum, irritum, auctoritatem sibi a Deo concessam excedens, aut legi Divinæ adversum anathemate & interdicto adstringit, & hoc errorem haud tolerandum vel injustitiam continet, illud nec acceptandum, nec eidem obtemperandum nec curandum est, salva tamen reverentia Sedi Apostolicæ debita. XIV.

Sæc. XVII. Sententia nulla, & iniqua est abusus
A. C. 1606. potestatis, cui sese opponere, Principi
 supremo licitum & necessarium est. XV.
 Non modo Judex peccat ferendo ejus-
 modi sententiam notorie talem, sed &
 Minister illam exequendo. XVI. Prin-
 ceptis, contra quem ejusmodi sententia
 est pronuntiata, potest illius executio-
 nem inhibere, & si exin scandalum vel
 Divini cultus diminutionem oriri cogno-
 sceret, peccaret, si non prohiberet.
 XVII. Interdictum est censura nova in
 Ecclesia, nisi debita cum moderatione
 adhibeatur. Præter hæc assertiones,
 quas fufius dilucidabat, Sarpus quo-
 que edidit considerationes suas in cen-
 suram Pauli V. adversus Rempubicam
 Venetam, in quibus rationes, quas
 Pontifex Venetis legibus opposuit, ex-
 aminans ait, quod hoc nomen *libertas*
Ecclesiastica per duodecim sæcula in Ec-
 clesia fuerit incognitum, nec in jure
 Canonico definitum, quænam res sub
 illa comprehendantur: aliunde autem
 per legem, ne Ecclesiæ absque Princi-
 pis venia ædificentur, non exercentur
 jus in Ecclesias, sed in fundum, in quo
 ædificandæ sint. Pariter legem de bo-
 nis immobilibus vendicat ex eo, quod
 Pius V. quoque simili edicto vetaverit,
 ne Ecclesiastici a Laicis in Pago Bosco
 bona immobilia emerent, idemque Cle-
 mens

mens VIII. prohibuerit circa ædem Lau- Sæc. XVII.
retanam. Denique Sarpus hanc in A. C. 1606.
rem suppresso nomine publici juris fe-
cerat tractatum & decisiones Joannis
Gerfonii *de valore excommunicationum*:
cum autem Bellarminus Cardinalis in
octo hujus tractatus capita calamum
suum strinxisset, mox Sarpus edita apo-
logia præfatum tractatum vindicabat;
pariter Bellarminum confutabat Joan-
nes Marsilius Neapolitanus Franciscanus:
Nec intactæ remanserunt Sarpus
considerationes, quas speciali libro Joan-
nes Antonius Bovius Novariensis Car-
melita impugnabat, mox tamen Ful-
gentium Brixianum Servitam oppugna-
torem habebat: Baronius quoque &
Ascanius Columna Cardinales Ecclesiæ
causam evulgatis scriptis defendendam
suscepere, Baronium tamen idem Mar-
silius confutare nitebatur, non alio suc-
cessu, nisi quod hic Romæ publico pro-
gramate in pœnam excommunicationis
& privationis omnium bonorum inci-
disse, hoc anno declaratus esset ex man-
dato Cardinalium contra hæreticam
pravitatem Inquisitorum: quo comper-
to Marsilius datis literis die nona Se-
ptembris respondit, quod Romam ac-
cedere nec tutum nec ei a Senatu per-
missum esset, de cetero autem coram
Inquisitore Veneto judicium fidei subire,

Sæc. XVII. paratus foret, simulque negotium jam
 A. C. 1606. dedisset, ut hæc sua excusatio in Tribu-
 nali Veneto facta statim Romam mitte-
 retur; quoniam vero fidei professionem
 non ita pridem publice fecisset, pro qua
 tamen emittenda Romam venire jube-
 retur, ac sese a communione Ecclesiæ
 nunquam separasset, hinc neque a Cha-
 ritate Christi, & Ecclesiæ separari va-
 leat: imo has duas propositiones in loco
 tuto defendendas suscipiat. I. *Si quis
 dixerit, aliquem posse a Christo aut a Ca-
 tholicæ Ecclesiæ communione separari, nisi
 prius ipse se separaverit: est hæreticus.* II.
*Si quis dixerit, aliquem sine sua culpa ex-
 communicatum ob hoc tantum, quia non au-
 ditur Pontifex, vel ejus ministri non au-
 diuntur, eum audiri nec possunt, nec de-
 bent, vere & valide excommunicatum esse:
 est hæreticus, ac proinde ipse est excom-
 municatus.*

Postea in Cardinalium Congrega-
 tione die vigesima Septembris lectio li-
 bellorum Pauli Sarpii prohibita est, ac
 ipse Author die trigesima Mensis Octo-
 bris intra viginti quatuor dierum spa-
 tium Romæ comparere, causamque
 suam defendere jubebatur. Hic vero
 die vigesima quinta Novembris ad In-
 quisitores Cardinales literas dedit, in
 quibus, ne Romam veniret, se excusari
 petiit, eoquod libellis suis jam inter-
 dictis,

dictis, quin ipse vel auditus, vel ejus Sæc. XVII. A. C. 1606.
 propositiones sigillatim censuris per-
 strictæ fuissent, nullo jure decere videa-
 tur, ut post pronuntiatam jam contra
 se sententiam in jus vocaretur, præ-
 terea hosce judices, inter quos Bellar-
 minus vindictæ in eum cupidissimus ef-
 fet, merito sibi suspectos haberet, a-
 liunde vero Sacro Reipublicæ obsequio
 adstrictus, nisi impetrata illius facultate
 ab urbe discedere prohiberetur: eodem
 quoque die F. Fulgentius prolixo scripto
 ad Sacrum Ordinem directo pariter con-
 tra Romanum edictum reclamabat, as-
 ferens, quod excommunicationem non
 timeat, sed duntaxat gratiæ jacturam:
 demum comminationi Fiscali de priva-
 tione bonorum illudit, eoquod ipse ut-
 pote Franciscanus nulla omnino bona
 possideat, quæ fiscus rapere posset.

§. XXIV.

*Patres Societatis in perpetuum e di-
tione Veneta exclusi.*

Interim non sine magno Ecclesiæ Ca-
 tholicæ periculo de hac controversia
 inter Theologos calamis certatum est,
 nonnullis jurisdictionem Ecclesiasticam
 ultra modum extollentibus, aliis in-
 digne nimis illam deprimentibus, tan-
 dem vero, cum res ad bellum spectare
 E 4 vide-

*Daniel hist.
de France
tom. 10.
Thuan.
lib. 137.
Luc. Hist.
Jes. l. 4. c. 8.
Hospin. hist.
Jes. p. 181.
Juven. hist.
Soe. l. 13. p. 5.*